

*De gamla torpen
af Larsson
1903-1913*

nu 100 m kontrakt t. v

Torpare-Kontrakt.

Till *nuvarande torparen Johan Larsson*
upplåter jag mitt under Lyckås Säteri i Skärstads socken befätliga torp *Jästorp*,
beläget på *Käflinge* egor till den egoviidd som nu blifvit beständ
och som karta och beskrifning utvisa *härdes. Utläggas till ko-*
betet för arbetet af 469, 470 & 471

att detsamma bruka och bebo under en tid af *tio /10/* år, räknadt från den 14 Mars *1903* till
den 14 Mars *1913* och på följande villkor:

1:o) Såsom rätt för torpet utgöres på egen kost efter budning, eller efter för längre tid
gällande budsedel:

a) dels *ott hundra fyra /104/* af mig godkända
mansdagsverken utan ersättning, af hvilka *alla* fördelas lika på årets alla
veckor och de återstående utgöres efter budning under de _____ må-
naderna _____, samt dessutom *Femtiotvå*
52 öfverdagsverken
efter budning eller budsedel emot en ersättning för hvarje af *1.40 kr*
under halfåret April—September och af *90* öre under den öfriga tiden af året.

Sålunda skall torparen med rätt och öfverdagsverken utgöra *Tre*
i veckan, på dagar som af mig framdeles bestämmes; skulle någon af dessa dagar
vara helgdag, utgöres arbetet på annan dag i samma vecka. Dagsverket beräknas
efter nuvarande arbetstidens längd, dock börjar arbetet i Dec i
Jan. Kl 7 fm och på sommarväden Kl 6 fm.

b) dels _____ af mig godkända
hjelpedagsverken utan ersättning, af hvilka _____ fördelas lika på årets alla
veckor och de återstående _____ utgöres efter budning under de _____ må-
naderna _____, samt dessutom _____
_____ öfverdagsverken
efter budning eller budsedel emot en ersättning för hvarje af _____ öre under
halfåret April—September och af _____ öre under den öfriga tiden af året.

Sålunda skall hjälpet med rätt och öfverdagsverken utgöra _____
i veckan, på dagar som af mig framdeles bestämmes; skulle någon af dessa dagar
vara helgdag, utgöres arbetet på annan dag i samma vecka. Dagsverket beräknas

2:o) Torparen och hjälpet böra sjelfva hålla och med sig föra de handredskap, som för dagsverket
erfordras och skola de alla vid herregården anbefalda arbeten med lydriad, ordentlighet och flit verkställa.

Uteblifva de utan laga förfall från det arbete, till hvilket de enligt budning eller budsedel bort infinna sig, ersätter torparen det försummade dagsverkets dubbla värde efter här ofvan anförda pris.

3:o) Det åligger torparen att i lagligt skick underhålla *Lästorp* samtliga åbyggnader (hvilka skola vara rödfärgade), trädgård, gärdesgårdar, grindar och staket, hvilka emottagas och aflemnas efter syn, och förbehåller jag mig att, när jag för godt finner, härå anställa syn, samt vid förefinnande af vanvård eller bristfällen desamma genom lega på torparens bekostnad iståndsätta.

Har torparen under brukningstiden uppfört någon nybyggnad och dertill erhållit från mig bidrag med virke, arbete eller penningar, vare han, sedan sådan byggnad blifvit honom tillsynad, pliktig att vid afträdet densamma i laggildt stånd aflemna, eller ersätta kostnaden för dess iståndsättning.

4:o) Torparen är skyldig att tillfullo, af mig godkändt värde, brandförsäkra alla åbyggnader å torpet, äfvensom gröda och lösörebo i Länets Allmänna Brandstodsbolag samt betala de deraf följande årliga afgifter.

5:o) Torparen eger att efter anvisning, som af mig besörjes, å Lyckås gods bekomma följande:

a) Alla till underhåll af byggnader och ytterstängsel vid torpet erforderliga barrskogs-effekter, hvarvid vid sågen betalas ~~respektive 12 och 16~~ öre pr kubikfot för plank och bräder samt för öfrigt virke efter de utgifter jordegaren för sammas huggning, körning och förädling möjligen fått vidkännas, samt

b) Till vedbrand vid torpet årligen *Twa* famnar vindfäll och torrskog, hvarje famn 6 fot hög, 6 fot bred och 3 fot lång, samt äfven efter anvisning stubbar, grenar, buskar och ris.

6:o) Utan jordegarens medgifvande får torparen icke, vid påföljd som för kontraktsbrott, på annor man öfverlåta detta torparekontrakt, hvilket äfven anses hafva inträffat, derest torparen aflyttar från torpet, eller han afträder all sin egendom till borgenärens förnöjande; och är torparen jemväl vid enahanda påföljd förmenad, att om dess bo afsluta lösöreköp, att sjelf eller genom andra utöfva försäljning af starka drycker, att åverka egendomens skogar eller planteringar, att utan skriftlig tillåtelse verkställa svedjande eller jordbränning, att å torpet fiska eller jaga, att å torpet föda getter, att emottaga inhysesshjon, herbergera eller i sin tjänst anställa vanfrejdade personer, att låta så eller skörda till hälften eller under brukningstiden bruka annan jord än den härmed upplåtna samt att från torpet bortföra hö, halm, löf, gödsel eller jordblandningar. Vidare har torparen gjort sig skyldig till kontraktsbrott, ifall han med hel eller half bevisning blifver förvunnen till urbota lagbrott eller fäld till ansvar för fylleri.

7:o) Det åligger torparen att indela all åkerjorden i ett visst antal på det närmaste lika stora skiften, att drifvas i sådant vaxelbruk, att årligen minst *Twa* delar bära gräs, *en*

del vintersäd och *en* del trädes, gödslas, befrias från jordsten samt dikas med såväl öppna som täckta diken.

8:o) Vid afträde skall torparen, utan att därför erhålla ersättning, aflemna dels *1/4* del af åkerjorden bevuxen med råg eller, om jag det önskar, med hvete utsädd med tillräckligt utsäde före den 15 September i sommardrifven, väl gödslad och omsorgsfullt beredd jord, *1/4* delar af åkerjorden bärande gräs, utsädd i hälften af denna rymd våren *1911* och den andra hälften våren *1912* med *12 kg röd - 4 aliker - 2 kvickläpser, 14 timotej och 2 eng. raygräs.* summa *34* kilogram frö å hvarje hektar, dels all den öfriga åkerjorden höstdrifven med plog.

9:o) Trädgården skall väl vårdas och förnygras.

10:o) Innergärdesgårdar få icke finnas å torpet, ej heller stängling omkring trädorna.

11:o) Mot stängselskyldighet erhåller torparen betesrätt:

- a) för högst *två* egna vinterfödda kor i *område kobetal förskat med fäbete af 469, 470 & 471.*
- b) för *en* egen vinterfödd stut eller ko i *oförstämde bete*

Betestiden är från den 8 Juni till den 8 September, *att med inbundenning för jordägarens skogskulturer af högst en femtedel i Sänder af sammanlagda upplåtne betesarealer.*

12:o) Vid påföljd som för kontraktsbrott, skall torparen svara för att inga berberisbuskar få finnas å torpets egor eller i de upplåtne betena. Törne med flera odugliga buskar skola väl efterhållas.

13:o) Alla från Lyckås Gårdskontor utgående order är torparen skyldig utan ersättning framskaffa till närboende.

14:o) Torparen vare skyldig i omgång med öfrige, som iklädt sig denna skyldighet, dessutom utgöra dagsverken i ladugården (äfvén på Sön- och Helgdagar) och efter utgjordt dagsverke tillbringa natten derstädes.

15:o) Förväntar jag af torparen och dess husfolk höflighet samt hörsamhet och lydriad emot mig och min betjening uti de stycken, som den i enlighet med detta kontrakt kan hafva att antyda. Brister torparen i fullgörandet af någon i detta kontrakt bestående punkter, är han skyldig, utan åtnjutande af laga fardag, torpet genast afträda, samt ersätta all den förlust jordägaren derigenom kan komma att lida.

16:o) Torparen afstår utan ersättning behöflig mark för vagn eller jernvägs framdragande.

*17:o) På sinu bidrag till dragares anskaffande erhåller torparen årligen 14 Mark första gången *14/10 04* Sk. Tjuegu *20-**

Af detta kontrakt äro två lika lydande exemplar upprättade, af hvilka det ena förvaras af torparen.

Lyckås den 18 Febr 1903

James Hamultöy

Med förestående kontrakt förklarar jag mig nöjd, och förbinder mig till dess noggranna uppfyllande.

Lyckås som ofvan

J. A. Larsson
~~Hemming Johansson~~

Att Hef James Hamultöy och J. A. Larsson egenhändigt undertecknat, intygas af oss på en gång närvarande vittnen:

Hemming Johansson Olof J. Nydmark

Sius vidare nedskattes skatten p. är Linn
6 1/2 hundra 100/100 Rg. an betalad med tillfö
kvare 14 Sept. & kvare 14 Mars.
Lyckås 20 Mars 1906.

J. A. Larsson
Egenhändig underteckning av vittnen:
Hemming Johansson Olof J. Nydmark